

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Lantbygds- och
infrastruktursdepartementet

Yttrande över Förenklade förutsättningar för ett hållbart vattenbruk (SOU 2023:74)

Enligt övergångsbestämmelser i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar ska denna förordning inte tillämpas för kommittéer och särskilda utredare som tillkallats före det att den förordningen trädde i kraft, den 6 maj 2024. Den utredning vars betänkande detta yttrande avser tillträdde före det ikraftträdandet och konsekvensutredningen bedöms därför enligt den tidigare förordningen, som var i kraft när utredningen genomförde sin konsekvensutredning.

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen är ett delbetänkande från Fiske- och vattenbruksutredningen och innehåller både bedömningar gällande det fortsatta arbetet i utredningen och förslag i den del av uppdraget som handlar om förenklade förutsättningar för att bedriva vattenbruk.

En av de grundläggande förändringarna som förslaget innehåller är att odlingstillståndet enligt fiskelagen (1993:787) ska tas bort. För att inte urholka till exempel miljöskyddet, smittskydd och djurskydd föreslås också relevanta ändringar i annan lagstiftning. Som att verksamheterna i stället ska vara anmälningspliktiga enligt bestämmelser i miljölagstiftningen, se nedan.

Med anledning av borttagandet av odlingstillståndet föreslås även ändringar i förordning om ändring i förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskenäringen som handlar om Sveriges plikter i relation till rådets förordning (EG) 708/2007 som syftar till att ge vattenmiljön tillräckligt skydd mot de risker som hänger samman med användning av främmande och lokalt frånvarande arter inom vattenbruk. Ändringarna innebär att Havs- och vattenmyndigheten ska utföra de uppgifter som ankommer på en behörig myndighet i relation till EU-förordningen.

Ett annat grundläggande förslag som föreslås av utredningen är att det i 11 kap. miljöbalken (1998:808) införs en definition av vattenbruk som lyder: "uppfödning eller odling av vattenlevande organismer med metoder som är avsedda att öka produktiviteten av organismen i fråga utöver miljöns naturliga kapacitet, varvid organismerna förblir en fysisk eller juridisk egendom under uppfödningen eller odlingen fram till och med upptaget, skörden eller annat tillvaratagande av organismerna" (s. 518).

Utredningen föreslår också att undantaget för anmälnings- och tillståndsplikt enligt bestämmelserna för vattenverksamhet, 11 kap. 11 § 2 miljöbalken, utvidgas så att

undantaget omfattar all typ av vattenbruk. Då blir undantaget oberoende vilken organism det är som föds upp.

Vidare föreslås att anmälningsplikten utifrån miljölagstiftningen, 3 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251), för vattenbruk som bedrivs i vattenområden utvidgas så att den även gäller andra vattenbruk som föder upp fisk, vattenlevande kräftdjur och vattenlevande blötdjur. Verksamheter som tidigare krävt odlingstillstånd eller varit tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt bestämmelserna om vattenverksamhet, se ovan, blir därmed istället anmälningspliktiga enligt miljölagstiftningen i 3 kap. miljöprövningsförordningen. Anmälningsplikten ska dock inte gälla om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 kap. 1 § miljöprövningsförordningen, vilket är de verksamheter som odlar eller övervintrar fisk där mer än 40 ton foder används per år eller om verksamheten är anmälningspliktig enligt 3 kap. 2 § miljöprövningsförordningen, vilket är verksamheter som odlar eller övervintrar fisk och använder mer än 1,5 ton foder per år.

Gällande bedömningen av verksamheter som använder mer än 40 ton foder per år föreslås också ändringar i miljöbedömningsförordningen (2017:966) som innebär att verksamheterna inte ska *antas* medföra betydande miljöpåverkan. En bedömning om miljöpåverkan ska istället ske från fall till fall. Det innebär att bedömningen om verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan görs genom ett undersökningssamråd. Bedöms verksamheten *inte* medföra betydande miljöpåverkan ska en så kallad liten miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Vid bedömning att verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan ska en specifik miljöbedömning göras vilket beskrivs som en större arbetsinsats för de inblandande parterna.

Gällande gränserna för foderanvändning som angivits ovan föreslår utredningen att Havs- och vattenmyndigheten ska få i regeringsuppdrag att se över gränserna för tillstånds- och anmälningsplikten samt se över vilka andra vattenbruk än sådana som bedrivs i anläggningar i vattenområden som bör vara anmälningspliktiga enligt bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet.

Utredningen ger också förslag om samverkan och stöd vid prövning samt samarbete vid tillsyn, offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Jordbruksverket föreslås ansvara för en digital kontaktpunkt för vattenbruk. De ska däri tillhandahålla en generell vägledning som de ansvarar för att ta fram med information om förfarandet att starta upp verksamhet och länkar till andra relevanta sidor i relation till att starta vattenbruk. I arbetet att ta fram en generell vägledning ska myndigheten också inhämta information och synpunkter från andra relevanta myndigheter. Havs- och vattenmyndigheten föreslås bistå Jordbruksverket i arbetet genom att på sin egen webbplats tillhandahålla en uppdaterad vägledning. Jordbruksverket ska också ansvara för att tillhandahålla utbildning till andra myndigheter och kommuner om förfarandet för att starta vattenbruk. I arbetet att ta fram utbildningen ska myndigheten också inhämta information och synpunkter från andra relevanta myndigheter. Vad som angivits i detta stycke föreslås regleras i en ny förordning om vattenbruk.

Vidare föreslås också att Tillväxtverket ska ansvara för att utveckla webbplatsen verksam.se så att checklisten för att starta vattenbruk med tillhörande guide anpassas till den digitala kontaktpunkten som Jordbruksverket ska tillhandahålla. Jordbruksverket föreslås också, tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och länsstyrelserna, samarbeta samt ta fram vägledning och genomföra utbildningsinsatser i fråga om tillsyn, offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet av vattenbruksverksamheter enligt vissa

uppradade regleringar, se s. 648 i betänkandet. Dessa förslag ska ges i form av regeringsuppdrag eller inrymmas i redan givna uppdrag.

Det föreslås även att en ny bestämmelse i miljöbalken ska ge regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om vattenbruk i fråga om vilka organismer som får födas upp eller odlas i vilka vattenområden och om försiktighetsmått för uppfödning eller odling. Det ska också införas en ny förordning om miljöhänsyn i vattenbruk som ska ge bemyndigande till Havs- och vattenmyndigheten att föreskriva i frågan. Det föreslås också en ändring i 24 kap. 1 § miljöbalken i syfte om att dessa föreskrifter ska kunna bryta igenom ett tillstånds rättskraft.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Utredningen beskriver hur Sverige har goda förutsättningar för vattenbruk och att vattenbruk är en framtidsbransch som kan skapa jobb och tillväxt i landet. Men trots de goda förutsättningarna för vattenbruk är ökningen i produktion svag och nyetableringar i landet relativt få. En anledning till detta anges vara att regelverket för vattenbruk är komplext och involverar prövningar enligt olika lagstiftningar och av olika myndigheter. Även riksdagens utskott för miljö och jordbruk har uttalat sig om att regelverket för vattenbruk, framför allt den tillhörande tillståndprocessen, är behäftad med problem som hämmar möjligheten till utveckling. Vidare fick Jordbruksverket i uppdrag från regeringen 2018 att inom ramen för livsmedelsstrategin kartlägga och utreda förutsättningarna för en förenklad prövning av vattenbruksverksamheter. Jordbruksverket lämnade flera förslag och föreslog också ytterligare utredning för att öka samordningen av prövningarna och tillsynen av vattenbruksverksamheter.

I betänkandets kapitel 4–7 beskrivs också dagens förfarande och situation för vattenbruksverksamheter vad gäller att starta, driva och utveckla verksamheterna vilket understödjer det som beskrivs som förslaget bakgrund.

Det anges att utredningens uppdrag är att se över om bestämmelserna gällande vattenbruk kan förenklas för att främja ett mer konkurrenskraftigt och hållbart vattenbruk. Att föreslå förenklingar vad gäller tillståndsgivning, annan prövning och tillsyn har gjorts i syfte att bland annat förkorta handläggningstiderna, minska antalet involverade myndigheter, undvika dubbelprövning och att beslut fattas enligt olika regelverk som står i strid med varandra samt för att få en mer likartad regeltillämpning samtidigt som ett högt miljöskydd, smittskydd och djurskydd upprätthålls.

I betänkandet anges också bakgrund och syfte till de enskilda förslag som ges, som att bakgrunden till att föreslå att Havs- och vattenmyndigheten ska se över gränserna vad gäller foderanvändningen inom vattenbruksanläggningar är att det sedan lagstiftningen infördes 2007 skett en utveckling både vad gäller foder och uppfödningsteknik, se s. 511–512. Det innebär att förutsättningarna för de nuvarande gränserna kan ha ändrats och bör ses över. För fler exempel se kapitel 10–11 i betänkandet där de enskilda förslagen presenteras.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet har funnit att beskrivningarna av utredningens bakgrund och syfte som helhet och för de enskilda förslagen som ges är av mycket god kvalitet. Utredningen hänvisar återkommande till både bakgrund och syfte i sina resonemang vilket också anses vara fördelaktigt med tanke på utredningens omfattning.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Utredningen beskriver tydligt vilka alternativa lösningar de funnit och skälen till att utredningen inte gått vidare med dessa, se avsnitt 14.10, s. 723 ff. För att lyfta ett exempel resonerar utredningen kring alternativet att centrera hanteringen av ärenden inom vattenbruksverksamhet till en eller ett antal få myndigheter, kallat ärendekoncentration i betänkandet. Det framgår av betänkandet att utredningen inte anser att fördelarna med ärendekoncentration överväger nackdelarna, som att samordningsvinster som uppstår av att hantera andra ärenden enligt samma regelverk skulle försvinna. Utredningen hade också i uppdrag att analysera och bedöma om det vore lämpligt att samla regelverket kring vattenbruk genom en gemensam lagstiftning. Detta beskrivs i kapitel 12, vari avsnitt 12.2.1 utredningen anger skälen till att alternativet inte valts.

Vid beskrivningen av de enskilda förslagen har utredningen också resonerat och beskrivit varför förslagen som föreslås är de bäst lämpade för att lösa de aktuella problemen.

Nollalternativet till förslaget beskrivs innebära att nuvarande reglering bibehålls och att det inte görs några ändringar i nu gällande lagstiftning eller i frågor om samarbete vid tillsyn, offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Effekterna av ett sådant alternativ anges vara att inga av de förenklingar och effektivitetsvinster som följer av förslaget skulle ske.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet uppskattar utredningens tydlighet vad gäller beskrivningen av de alternativa lösningar som beaktats. Det kan dock noteras att de alternativa lösningarna som beskrivs i konsekvensutredningen enbart gäller frågan om tillsyn, kontroll och samverkan mellan myndigheter. Men Regelrådet anser att utredningen vid beskrivningen av förslagen gällande tillstånd för och anmälan av verksamhet är tydliga i sina resonemang och beskriver tydligt också skälen till de förslag som ges. I och med detta lyckas utredningen argumentera för att alternativa lösningar inte varit möjligt, framför allt i relation till att uppnå utrednings syfte att förenkla utan att tumma på till exempel miljöskyddet.

Regelrådet anser dock vidare att beskrivningen av nollalternativet inte ger en tillräcklig beskrivning av effekter om ingen reglering kom till stånd. Det är tydligt att problemen som beskrivits i betänkandet skulle kvarstå om ingen förändring sker men vad detta innebär för exempelvis vattenbruksbranschen, livsmedelsindustrin och konkurrensen på den internationella marknaden hade behövts för att denna del av delaspekten ska anses vara tillräcklig.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är godtagbar.

Regelrådet finner att beskrivningen av effekter om ingen reglering kommer till stånd är bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Utredningen gör bedömningen att samtliga förslag är förenliga med EU-rätten. I konsekvensutredningen beskrivs hur förslaget om att Havs- och vattenmyndigheten ska genomföra uppgifterna som följer av förordningen (EG) 708/2007 överensstämmer med Sveriges åtaganden. Vidare beskrivs hur förslaget om ändringen att miljöbedömningen för verksamheter som använder mer än 40 ton foder per år ska bedömas från fall till fall, och inte direkt antas utgöra en betydande miljöpåverkan, också på ett tydligare sätt återspeglar MKB-

direktivet. Utredningen beskriver också hur Sveriges tillämpning av MKB-direktivet går utöver vad som är direktivets minimikrav. För fördjupad information om de olika enskilda förslagen hänvisar utredningen till kapitel 10 och 11 där förslagen beskrivs i mer detalj.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt hur utredningen bedömt att förslaget överensstämmer med EU-rätten och utredningen har också tydligt lyft de delar som är av vikt. Regelrådet hade önskat att utredningen tydligare beskrivit om det som föreslås gällande miljöbedömning går utöver MKB-direktivet eller om det var en beskrivning av Sveriges tillämpning av direktivet i stort. Av vad som framgår i beskrivningen av förslaget kan Regelrådet dock inte se hur just detta förslag skulle gå utöver vad som följer av EU-rätten, varför Regelrådet gör bedömningen att en tydligare beskrivning inte är nödvändig.

Regelrådet finner att beskrivning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I betänkandet framgår att förslagen föreslås träda i kraft 1 januari 2026. Förslaget är dock att datum för ikraftträdande bör vara cirka ett år efter beslut om förslaget fattats, varför datum för ikraftträdande kan behöva ändras. Det framgår också att utredningen tagit hänsyn till den tid som de anser att olika berörda parter, företag som myndigheter, behöver för att kunna börja tillämpa ändringarna.

Det beskrivs också övergångsbestämmelser gällande de odlingstillstånd enligt fiskelagstiftningen och som även innefattar tillstånd enligt EU-förordningen (EG) 708/2007 om vattenbruksoperatörer som avser att introducera en främmande art eller flytta en lokalt frånvarande art som inte omfattas av artikel 2.5. För dessa ska tillståndet i fråga om gällande EU-förordningen fortsatt gälla men i övrigt ska tillståndet sluta gälla i och med förslagets ikraftträdande. Det framgår också hur myndigheterna ska hantera förändringen på lämpligt sätt i och med övergången, se s. 640–641 för detaljerad beskrivning. Vidare framgår också övergångsbestämmelser för de verksamheter som tidigare inte varit anmälningsskyldiga enligt bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet. Dessa ska efter ikraftträdandet ha ett år, i betänkandet är förslaget daterat till 1 januari 2027, på sig att anmäla sin verksamhet till relevant tillsynsmyndighet. Verksamheten ska efter detta få fortsätta verksamheten om inte tillsynsmyndigheten beslutar något annat.

I konsekvensutredningen beskrivs hur det finns ett behov av speciella informationsinsatser för att de som berörs av förslagen ska få information om vad förändringarna innebär i god tid innan förslagen träder i kraft. Utredningen anser också att Jordbruksverket tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten bör genomföra sådana speciella informationsinsatser till vattenbruksföretagen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt vilken hänsyn utredningen tagit till förslaget om tidpunkt för ikraftträdande och vilka behov av speciella informationsinsatser de bedömt finnas.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I utredningen anges att det 2022 fanns 91 företag som bedrev vattenbruk på cirka 140 anläggningar och att det under 2021 fanns 105 företag på 150 anläggningar. Statistik om företagens storlek finns tillgänglig för år 2021. Då var det 94 företag som hade färre än 10 anställda och en årsomsättning som inte översteg 2 miljoner euro och därmed definieras som mikroföretag. Resterande 11 företag hade färre än 50 anställda och en årsomsättning som inte översteg 10 miljoner kronor och definieras därmed som små företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Av utredningen framgår berörda företag utifrån antal, storlek och bransch på ett tydligt sätt. Regelrådet anser att det också är tydligt att skillnader mellan företag och anläggning finns, vilket relaterar till hur förslaget beskrivs påverka företagens kostnader, se nedan för Regelrådets synpunkt för den delaspekten. För denna delaspekt anses det som beskrivits vara tillräckligt.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Som framgår av utredningens syfte om att förenkla regelverket gällande tillstånds- och anmälningsplikten för vattenbruk samt att effektivisera och samordna myndigheternas hantering av frågorna samt tillsyn och kontroll. Det är således tydligt att förslaget ska påverka berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet. Utredningen redogör för förslagets påverkan i konsekvensutredningen, både per enskilt förslag och sammantaget. Påverkan på företagens kostnader och tidsåtgång sammanfattas på sidorna 678-679, 693-694, 699-700, 707-709. Påverkan på företagens verksamhet beskrivs på sidorna 663-665, 668-674, 692, 699-700, 707-709.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är tydligt redovisat hur förslaget om att ta bort odlingstillståndet enligt fiskelagstiftningen kommer påverka företagens verksamhet och tidsåtgång samt minska kostnaderna för relevanta företag. Det framgår också hur förslagen om tillsyn och övrig kontroll också kommer påverka företagens verksamhet och tidsåtgång samt minska företagens kostnader. Detta har också beskrivits kvantitativt på ett tydligt sätt.

Regelrådet anser också att det är tydligt redovisat hur förslagen om ändringar i miljölagstiftningen, gällande anmälan om miljöfarlig verksamhet och undantaget om tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet kommer påverka anläggningarna olika beroende av vilken typ av anläggning det handlar om. För vissa anläggningar innebär förslagen minskade kostnader medan det för andra innebär ökade kostnader och ökade bördor för verksamheterna. Eftersom det framgår av avsnittet om berörda företag att det 2022 fanns 94 företag och 140 anläggningar förstår Regelrådet det som att ett företag kan ha flera anläggningar. För att få en bättre uppfattning om hur förslagen påverkar inte bara anläggningarna utan också företagen olika beroende på vilken typ av anläggning som verksamheten bedrivs inom, skulle det enligt Regelrådet varit önskvärt om utredningen också gjorde kopplingen mellan anläggning och företag. Detta skulle till exempel belysa hur många företag som kommer påverkas av att de kommer behöva anmäla verksamheten enligt bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet och således få ökade kostnader.

Utredningen har också kvantitativt beräknat påverkan på företagens kostnader som följer av förslagen om miljölagstiftningen och bestämmelserna om vattenbruk. Regelrådet förstår det som att utredningen har haft höga ambitioner om att konsekvensutredningen ska hålla hög

kvalitet i relation till kraven som ställs på en sådan. Och det är uppenbart för Regelrådet att vattenbruksområdet är komplext med olika tillstånd och krav som gäller för olika typer av anläggningar. Regelrådet anser att komplexiteten tyvärr lyser igenom i och med de kvantitativa beskrivningarna som gjorts, vilket enligt rådet gör det snarare svårare att förstå vilken kostnadsmissig påverkan förslagen antas ha på företagens kostnader. Regelrådets anser därför att denna del av konsekvensutredningen hade gynnats av en enklare överskådlighet. De kvalitativa beskrivningarna som nämnts ovan väger dock upp vid Regelrådets bedömning av delspekten och Regelrådet anser att utredningen gjort en beskrivning av delspekten av hög kvalitet i relation till de krav som ställs för en konsekvensutredning.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I betänkandet beskrivs förslaget leda till en mer gemensam hantering och samordning av vattenbruksföretagens tillstånd- och anmälningsplikter, tillsyn, kontroll och offentliga kontakter. Detta anses enligt utredningen gynna konkurrensen eftersom aktörerna blir mer likställda, det blir lättare att starta vattenbruk och kontakten med myndigheter blir mer effektiv och mindre tidskrävande. Det anges också att eftersom kravet på odlingstillstånd tas bort kommer regleringen bli mer konkurrensneutral. Detta eftersom det inte längre kommer vara möjligt för företag att få otillåtna fördelar, som att bedriva uppfödning utan tillstånd, gentemot andra företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår vilken påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag som utredningen analyserat i konsekvensutredningen. Det är tydligt att utredningen fokuserat på de fördelar förslagen ger företag och hur näringen kan växa med det. Regelrådet anser att analysen kunde fördjupas något vad gäller förslagets påverkan på företagens konkurrensförhållanden på den internationella marknaden. Inte minst eftersom utredningen också anser att vattenbruk förekommer över hela världen och då det beskrivs som att utvecklingen av branschen i Sverige varit haltande. Regelrådet anser också att det hade berikat analysen om påverkan på konkurrensförhållandena inom den svenska marknaden hade utvecklats utifrån de anläggningstyper som får minskade kostnader och de som får ökade kostnader. Om färre företag har fler anläggningar som gynnas av förslaget skulle det kunna innebära att konkurrensförhållandena förändras till deras fördel. Denna typ av analys anses också önskvärd eftersom marknaden idag är relativt liten men potentialen för tillväxt beskrivs som stor. Som angivits ovan saknar Regelrådet kopplingen mellan hur förslaget påverkar kostnad per anläggning och hur företagen påverkas, i och med att ett företag kan ha flera anläggningar. Regelrådet menar att en sådan beskrivning också hade varit önskvärd för att belysa koncentrationen av anläggningar per företag utifrån ett konkurrensperspektiv.

Utifrån de krav som ställs på en konsekvensutredning anser Regelrådet att det som beskrivits ändå är tillräckligt men rekommenderar att utredningen beaktar ett bredare perspektiv vid slutbetänkandets konsekvensutredning.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag som godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges i betänkandet att utredningen utrett om förslagets påverkan företagen i andra avseenden. Framför allt anses att förslaget kommer innebära att företagen får mer tid som kan användas till att utveckla verksamheten, vilket kan leda till ökad lönsamhet för företagen. Det enskilda förslaget om att undantaget från tillstånd som vattenverksamhet kommer också innebära att företagen inte behöver ha så kallad processuell rådighet, vilket anses kunna underlätta för företagen, se s. 681 och 202 för mer information om kraven kring rådighet. Undantaget innebär också enligt utredningen att krav på företagen vad gäller säkerhet för kostnader inte längre kommer gälla, vilket också förmodas underlätta för uppstarten av vattenverksamhet.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt den påverkan som förslaget bedöms få på företagen i andra avseenden. Regelrådet har uppskattat att utredningen beaktat dessa aspekter av konsekvensutredningen eftersom det visar hur förslaget har en indirekt påverkan på företagen.

Regelrådet finner att beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden som godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det framgår av konsekvensutredningen att det främst är små företag som berörs av förslagen och kommer gynnas av bland annat de kostnadsminskningar som förslagen innebär. Gällande anmälningsplikten enligt bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet framgår det att utredningen inte anser att det vore lämpligt att undanta små företag från kravet. Utredningen gör därför bedömningen att ingen särskild hänsyn till små företag behöver tas vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt att utredningen bedömt att det inte finns behov av att ta särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning. Detta har också motiverats av utredningen med att det främst är små företag som berörs av de förenklingar som förslagen innebär. Regelrådet ser ingen uppenbar anledning att ifrågasätta utredningens slutsats och anser därför att vad som beskrivits är tillräckligt.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Det remitterade delbetänkandet innehåller flera förslag som syftar till att bland annat förenkla för vattenbruksverksamheter i fråga om tillstånd- och anmälningsplikt, tillsyn och annan offentlig kontroll. Regelrådet har funnit att det tydligt beskrivits i konsekvensutredningen mot vilken bakgrund och i vilket syfte förslaget ställs. Utredningen har också beskrivit vilka alternativa lösningar som beaktats eller hur alternativa lösningar inte varit rimliga att gå vidare med. Regelrådet anser dock att beskrivningen av effekterna om ingen reglering kommer till stånd hade behövt utvecklas. Framför allt eftersom effekterna för vattenbruksbranschen, livsmedelsindustrin och konkurrensen på den internationella marknaden inte beskrivits av förslagsställaren. Därför har Regelrådet funnit att beskrivningen av effekter om ingen reglering kommer till stånd som bristfällig.

Regelrådet har funnit att beskrivningarna av förslagets överensstämmelser med EU-rätten,

särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande, behov av speciella informationsinsatser, berörda företag utifrån antal, storlek och bransch är godtagbar.

Vad gäller delaspekten om förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet anser Regelrådet att den mycket ambitiösa beskrivningen av de enskilda förslagens påverkan på företagen är tillräcklig. Den kvantitativa beskrivningen återspeglar dock komplexiteten som finns i vattenbruksbranschen och Regelrådet har funnit det svårt att följa beskrivningen från de enskilda anläggningarna till helheten. Regelrådet anser att beskrivningen skulle gynnats av en bättre överskådlighet. Regelrådet anser dock att utredningen på ett mycket tydligt kvalitativt sätt beskrivit hur de enskilda förslagen och hela branschen påverkas. Detta väger enligt Regelrådet upp bedömningen av delaspekten. Regelrådet noterar dock att konsekvensutredningen inte tydligt kopplar ihop hur påverkan på en anläggning kan påverka företagen som har flera anläggningar. Det hade enligt rådet varit önskvärt med en tydligare beskrivning av berörda företags anläggningar. Sammantaget gör dock Regelrådet bedömningen att beskrivningen av delaspekten ska anses godtagbar.

Vidare anser Regelrådet att kvaliteten av beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag hade höjts om den även inkluderat hur de internationella konkurrensförhållandena påverkas av förslaget, samt ett resonemang om konkurrensförhållandena påverkas i och med att vissa typer av anläggningar får ökade kostnader på grund av förslaget. Trots detta anser Regelrådet att beskrivningen är tillräcklig och delaspekten anses vara godtagbar. Även beskrivningarna gällande regleringen påverkan på företagen i andra avseenden och särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning anses vara godtagbara.

Sammantagen anser Regelrådet att utredningens konsekvensutredning är av hög kvalitet och visar hur en hög ambition i konsekvensanalysen bidrar till att förstå hur ett förslag kan komma att påverka berörda företag. Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 29 maj 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Anna-Sara Falk

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Anna-Sara Falk
Föredragande